

KAM VŠUDE PATŘÍ ČESKO?

Nadnárodní spolupráce přináší státům vedle povinností a zodpovědnosti zpravidla také řadu výhod. Česko je členem desítek až stovek mezinárodních organizací, institucí a sdružení, které kromě těch klíčových, jako je Evropská unie nebo Severoatlantická aliance (NATO) zahrnují mezivládní či nevládní specializované a regionální organizace v oblastech, jako je obchod, bezpečnost, zdraví, věda a technologie, humanitární pomoc, sport a další. Zorientujte se alespoň v některých z nich. Těch současných, i těch dřívějších.

CÍL AKTIVITY:

Žáci si utřídí základní informace o integračních seskupeních s českou účastí, pomocí nichž je od sebe dokáží rozlišit.

POSTUP:

Rozdělte žáky do dvojic. Každý ve dvojici dostane jednu tabulku (A nebo B) s informacemi o 6 organizacích. Každý z žáků si informace v tabulce nastuduje. Následně bílou část tabulky rozstříhá na jednotlivé kartičky (vždy tři od každé z uvedených organizací), zamíchá je a nechá spolužáka ve dvojici tabulku znovu složit.

Své pokusy si následně žáci vzájemně zkontrolují a sdělí základní informace ke každé z organizací, které si zapamatovali.

Ke každému z integračních seskupení na závěr mohou přidat jakékoliv další informace, které s ním mají spojené (mohou být i nesprávné). Poté ověří, zda jsou pravdivé. Pokud ne, upravte je tak, aby pravdivé byly.

A	základní informace o spolupráci	české členství od	poznámka, zajímavost
Varšavská smlouva	Vojenský pakt evropských zemí východního bloku s dominancí Sovětského svazu. Její existence je obecně považována za protipól NATO v době studené války.	1955-1991	Jedním z největších aktů vojsk této aliance bylo paradoxně obsazení území Československa v srpnu 1968 s cílem potlačit snahy o uvolnění komunistického režimu.
Visegrádská skupina (Visegrádská čtyřka - V4)	Aliance čtyř států střední Evropy - Česka, Slovenska, Polska a Maďarska. Vznikla v roce 1991 z důvodu spolupráce tří středoevropských zemí (po rozdělení ČSFR čtyř) na cestě k evropské integraci.	od 1991	Vztahy uvnitř skupiny ochladly po ruském útoku na Ukrajinu (2022), kdy se začala výrazně lišit reakce jednotlivých států na válku, následně došlo k omezení setkání jednotlivých státních představitelů.
Severoatlantická aliance (NATO)	Členství v organizaci umožňuje zabezpečení obrany všech 32 členů s využitím systému kolektivní obrany. ČR přispívá k obraně Aliance vyčleňováním jednotek pozemních či vzdušných sil.	od 1999	Klíčovým článkem smlouvy je článek 5, který říká, že ozbrojený útok proti jedné z členských zemí bude považován za útok proti všem členům aliance.
Lékaři bez hranic (Médecins Sans Frontières; MSF)	Nevládní nezávislá organizace poskytující zdravotnickou a humanitární pomoc v konfliktních oblastech, po přírodních katastrofách a při epidemiích ve více než 70 zemích světa.	od 2006	Za svou práci získala organizace roku 1999 Nobelovu cenu za mír.
Organizace spojených národů (OSN; UN)	Cílem organizace je udržování míru a bezpečnosti, rozvoj přátelských vztahů mezi národy, spolupráce při řešení mezinárodních problémů a podpora dodržování lidských práv.	od 1945	Rozhodování bývá paralyzováno díky právu veta, které mají stálí členové Rady bezpečnosti OSN (USA, Rusko, Čína, Spojené království a Francie). Čína či Rusko využívají práva veta k blokování rezolucí, které považují za ohrožující jejich zájmy.
Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (UNESCO)	Specializovaná agentura OSN zaměřená na podporu světového míru a bezpečnosti prostřednictvím mezinárodní spolupráce ve vzdělávání, vědě a kultuře. Sídlí v Paříži.	od 1946	V oblasti ochrany kulturního a přírodního dědictví organizace vede program s cílem identifikovat, chránit a zachovat památky po celém světě, které mají mimořádnou univerzální hodnotu (World Heritage Site).

B	základní informace o spolupráci	české členství od	poznámka, zajímavost
Středoevropská zóna volného obchodu (CEFTA)	Sdružuje evropské země, které nejsou členy EU, ale chystají se jimi být. Zakládajícími členy byly v roce 1992 Československo, Polsko a Maďarsko. Cílem bylo vytvoření volného obchodu s průmyslovými a zemědělskými výrobky.	1992-2004	Česko bylo členem v letech 1992-2004, vstupem do EU jeho členství automaticky skončilo. V současnosti je členem sedmička států východní Evropy, které členy EU zatím nejsou.
Mezinárodní telekomunikační družicová organizace (ITSO)	Jejím prostřednictvím zabezpečuje ČR úkoly v oblasti elektronických komunikací pro televizní, rozhlasové, hlasové a datové služby.	od 1992	Díky členství má Česká republika přístup k důležitým satelitním technologiím a službám, které podporují národní komunikační infrastrukturu a zajišťují jejich spolehlivé propojení.
Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)	Mezivládní organizace ekonomicky rozvinutých zemí, které přijaly principy demokracie a tržní ekonomiky. Koordinuje ekonomickou a sociálně-politickou spolupráci zemí.	od 1995	Organizace mj. vydává výsledky PISA testů (Programme for International Student Assessment) hodnotící vzdělávací systémy po celém světě. Testuje dovednosti 15letých žáků v matematice, čtení a přírodních vědách.
Amnesty International	Mezinárodní, nevládní a nezávislá organizace. Od roku 1961 chrání svobodu a bojuje proti bezpráví. Usiluje o dodržování základních lidských práv.	od 1991	Zastává se politických vězňů a dalších nespravedlivě pronásledovaných např. organizováním dobrovolnického Maratonu psaní dopisů.
Mezinárodní olympijský výbor (IOC)	Organizuje letní a zimní olympijské hry. Podporuje životní styl založený na principu radosti z úsilí, výchovné hodnoty dobrého příkladu a respektování morálních principů.	čeští zástupci s přestávkami od 1894	Kritizována je organizace olympijských her v zemích s porušováním lidských práv, nebo např. smíření výboru s cenzurou internetu v Číně během OH, což je v rozporu s Olympijskou chartou.
Světová zdravotnická organizace (WHO)	Specializovaná agentura OSN zaměřená na podporu zdraví, zdravotní bezpečnosti, zdravotnických systémů či uplatňování výsledků vědeckého výzkumu v méně rozvinutých členských zemích.	od 1946	Organizace byla kritizována za své postoje během pandemie COVID, kdy na základě lživých vyjádření čínské vlády nevydávala důležitá opatření a nedoporučovala omezovat lety do Číny, což urychlilo šíření nákazy.